FAKULTA FILOZOFICKÁ
ZÁPADOČESKÉ
UNIVERZITY
V PLZNI

KATEDRA POLITOLOGIE A MEZINÁRODNÍCH VZTAHŮ

PROTOKOL HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

POSUDEK VEDOUCÍHO

JMÉNO STUDENTA: ***Tomáš Fišer***

NÁZEV PRÁCE: ***Mocenské soupeření o přístup ke zdrojům v oblasti Kaspického moře.***

HODNOTIL (u externích vedoucích uveďte též adresu a funkci ve firmě): Magda Leichtová

1. CÍL PRÁCE (jaký byl a do jaké míry byl naplněn)

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita vlastní práce, vhodnost příloh)

V době, kdy zpracovával svou BP, mi pan Fišer přinesl část textu. Protože otázky k textu měl napsané na listu, na němž byla na druhé straně titulní strana dizertační práce z Brna na totožné téma, nedalo mi mnoho práce zjistit, že odevzdaný text je pouze přepisem zmíněné práce s vsuvkami přepsanými z absolventské práce jiné. Studenta jsem si tedy pozvala a upozornila ho, že takhle nemůže pracovat, že to je plagiarismus, že takhle se to nedělá a ať začne znovu. Od té doby přišel student ještě jednou, ovšem po termínu odevzdání, a tedy výsledek jeho snažení vidím až nyní. Pokud by to byl výsledek dobrý, rozhodně bych celou předchozí epizodu nezmiňovala a brala bych ji jako pochybení z neznalosti či nedbalosti.

Bohužel dle mého doporučení se student nezařídil. Dokonce myslím, že je celá věc ještě horší, než byla. Nyní dle mého názoru začal přepisovat práci studenta Ptáčka vedenou loni doktorem Šancem na naší katedře, kterou jsem sama oponovala. Je-li to pravda, zdá se mi to skoro jako nějaká recese.

Prosím komisi, aby srovnala stranu 12 práce s přílohou 1. či stranu 16 s přílohou 2 (což nejsou jediné případy, ale jsou snad dostatečně ilustrativní) – viz mou kopii práce s vyznačenými segmenty textu, umožňující snáze sledovat míru shody. Autor pracuje se zmíněnou BP (odkazy na stejné strany ve stejném spektru zdrojů vylučují náhodnou podobnost, která by snad vznikla při práci s jedním stejným zdrojem, tento názor podporují i stejné nápady na číslování, stejné argumenty uváděné ve stejném pořadí jen jinými slovy), ale samotnou BP pan Fišer nepřizná jako zdroj a uvádí odkazy, které opisuje spolu s parafrázovaným textem. To ovšem není práce studenta Fišera, co čteme, to je jen přepsaný pan Ptáček, který ovšem již svou práci obhájil loni a není nutné ho znovu posuzovat.

Kromě toho přepisovaná BP nemá úplně excelentní posudky, zejména je jí vytýkáno množství zdrojů, což má za následek, že pan Fišer, nezískává svou činností nějaký pěkný seznam literatury, ani nějaký zásadně výborný text. Přínos takové činnosti pro pana Fišera mi proto zůstává utajen – riskovat vyhození ze školy tím, že opisuji průměrnou práci (a protože o problematice nic neví, tak její úroveň svými vklady spíše ještě snižuje), místo aby si přečetl pár zdrojů a napsal nějakou průměrnou práci sám, to je pro mne opravdu zvláštní strategie.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, kvalita citací a používané literatury, grafická úprava)

Je možné, že pod dojmem prvního zážitku autorovi křivdím, ale s ohledem na míru podobnosti a zejména shodu v odkazech jsem si téměř jista, že autor práci nenapsal, ale přepsal – nebo alespoň její části – z jiné BP a vydává to za svou práci. Sem tam sice vloží nějaký nový odstavec, ovšem to na jeho praxi nic nemění.

Pokud bude komise s mými závěry souhlasit, navrhuji studenta předat disciplinární komisi fakulty, a prosím vedoucího katedry, aby téma, které mu bude přiděleno, jsem nevedla já - buď jsem zcela selhala jako vedoucí a autor si myslí, že takhle se píše BP a nebo jsem zcela selhala jako jakákoliv morální autorita, protože i po upozornění autor dál pracoval nepřijatelným, podvodným způsobem.

Pokud komise uzná, že se mýlím, prosím, aby vyřídila studentovi mou upřímnou omluvu za křivé obvinění a posuzovala text jen podle posudku oponenta.

4. STRUČNÝ CELKOVÝ KOMENTÁŘ (silné a slabé stránky práce, zdůvodnění hodnocení)

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY URČENÉ K ROZPRAVĚ PŘI OBHAJOBĚ

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA nevyhověl s podáním podnětu disciplinární komisi FF.

Datum: Podpis:

Příloha 1

První dohody mezi Ruskem a Persií, které se týkaly pobřeží Kaspiku, byly uzavřené v první třetině 18. století. „Na základě Reštského traktátu z roku 1732 muselo Rusko vrátit Persii jižní pobřeží Kaspického moře, jež získalo o deset let dříve v průběhu rus-ko-perské války, konkrétně v letech 1722–1723“ (Dilbazi 2009: 2).

Persie a carské Rusko tehdy byly jedinými velmocemi v regionu, proto postačovaly pouze bilaterální dohody mezi těmito dvěma státy. Do začátku 20. století se stala dal-ší důležitou smlouvou tzv. „Gjandžinská dohoda“.

V roce 1735 byla mezi Ruskem a Persií podepsána Gjandžinská dohoda (Gjandža je v současné době hned po Baku největší město Ázerbájdžánu) „věčného míru“. Poté, co byla ruská armáda odvolána z okupovaných teritorií, zůstala Íránu města Baku a Derbent (dnešní hlavní město Dagestánu). (Tamtéž: 2). Tento stav však dlouho nevydržel, Raczka uvádí, že perské ambice v tomto regionu skončili s úmrtím jednoho z nejschopnějších perských vojevůdců Nádira Šáha v roce 1747. Rusko-perské napětí také znemožnilo britské úsilí budování obchodní přítomnosti na březích Kaspiku. Poté, co se Rusům podařilo připojit Gruzii do impéria v roce 1801, byla turecko-perská hegemonie v oblasti odsouzena k zániku, navíc Perská říše utrpěla od Ruska porážku v roce 1812 a byla nucena žádat o mír. V říjnu 1813 obě strany podepsaly mírovou smlouvu v Gulistanu, která zajišťovala volné proplutí v Kaspickém moři a zároveň posouvala ruské hranice dále na jih. Tato smlouva byla revidována smlouvou z Turkmančaj, ta de facto etablovala nerovné vztahy mezi těmito dvěma velmocemi. Na jejím základě Rusko získalo území dnešního Ázerbájdžánu a Arménie a v roce 1832 se ruští vojáci vylodili na ostrově Ashuradeh, který leží u pobřeží Íránu. Odkud se v roce 1860 stáhli a založili základnu Krasnovodsk7. Ruská kontrola východních břehů Kaspiku byla umocněna výstavbou Transkaspické železnice v roce 1880, která umožnila Petrohra-du, aby pokračoval ve svém středoasijském dobyvačném tažení (Raczka 2000: 201-203)

Prvních osm dekád dvacátého století byla situace celkem přehledná – tak jako v 18. a 19. století byl právní statut Kaspického moře řešen pomocí bilaterálních dohod tento-krát mezi carským Ruskem resp. Sovětským svazem a Íránem.

„Do rozpadu SSSR byl určován právní status Kaspiku dvěma dohodami, podepsanými mezi Ruskem a Persií (dohoda ze dne 26. února 1921) a mezi SSSR a Íránem (dohoda ze dne 25. března 1940). Podle těchto dohod se mohly plavit po Kaspickém moři (pod svojí vlajkou) pouze

lodě těchto dvou států a jenom tyto dva státy měly právo na svo-bodnou plavbu a rybolov“ (Dilbazi 2009: 3).

Sovětsko-Íránské smlouvy z let 1921 a 1940 zaručily dlouhé a stabilní prostředí v rámci kaspického regionu. Toto období stability končí rozpadem SSSR v roce 1991 a vznikem postsovětských republik. Rybář k tomuto období ještě dodává, že je nutno zdůraznit, že tyto smlouvy nijak neupravovaly případné využívání přírodního bohatství. Také někteří právníci i politici tvrdili, že tyto smlouvy jsou již neplatné. Jisté je, že po rozpadu SSSR ovšem vyvstal problém, jak bohatství rozdělit mezi nové nástupnické státy (Rybář 2005: 75).
Jako určitý mezník ve vývoji právního statutu Kaspiku můžeme chápat rok 1994, kdy došlo v Ázerbájdžánu k podpisu tzv. „kontraktu století“. Od tohoto okamžiku se po-prvé projevily praktické důsledky neexistence právní úpravy na využívání bohatství Kaspického moře. Dále tento akt vzbudil negativní reakce ze strany Ruské federace. „Do tohoto okamžiku zůstávala otázka statusu Kaspického moře na čistě teoretické rovině. Podpis kontraktů s ropnými společnostmi a zveřejnění publikace o zásobách uhlovodíkových surovin se setkaly s geopolitickým ohlasem“ (Dilbazi 2009: 5).

Tedy ty samé strany v Dilbazi, Raczk, Rybář a Dilbazi, použity v tomtéž pořadí k vytvoření obsahově téměř identického textu.

Příloha 2

Na kompromis nakonec Rusko přistoupilo počátkem roku 1998. Navrhlo, aby bylo dno rozděleno do národních sektorů a vody zůstaly ve společném užití (Rybář 2005: 77). To, že Rusko částečně ustoupilo a bylo ochotné naslouchat a spolupracovat má svoje příčiny. Rybář k obratu postoje Ruské federace uvádí tři faktory:

1. Ruští představitelé začali uvažovat realisticky, protože viděli, že nedokážou Baku přinutit ke změně názoru.

2. Rusko se snažilo zlepšovat své vztahy se zeměmi SNS.

3. Ruské ropné společnosti tlačily na představitele, chtěly se účastnit projektů v Kaspickém moři a spory s Ázerbájdžánem je omezovaly (Rybář 2005: 77-78).

Podle mého názoru jsou příčiny ve změnách ruského postoje také důsledkem neexistence jasného právního statusu Kaspického moře.

Rusko se tedy po roce 1998 vydává cestou bilaterálních dohod s ostatními kaspickými státy.

Prvním jednáním mezi všemi kaspickými státy byl až summit prezidentů kaspických zemí, který „proběhl 23. - 24. Dubna 2002 v Ašchabadu. Navzdory mírnému optimismu a horečným diplomatickým jednáním skončil velkým fiaskem. Zúčastnění nejen, že nebyli schopni dohodnout se na vyřešení letitého sporu, ale nebyli schopni přijmout žádné společné prohlášení ani jednoznačně vysvětlit, jaké pozice státy mají“ (Rybář 2005: 79). Tento summit můžeme považovat za jakýsi průlom v jednání o statutu Kaspického moře, i když dopadl tak jak dopadl,

pozitivní je, že alespoň bylo navrženo, aby se prezidenti kaspických států scházeli každý rok v tzv. „Radě prezidentů Kaspických zemí", kterou představil Turkmenský prezident Saparmurat Nijazov: „Navrhl jsem založit Radu prezidentů Kaspických zemí, která bude svolána každý rok a měl by jí vždy předsedat jeden z prezidentů na principu rotace. Je to velmi důležité. Za Kaspickým mořem cítím krev a každý z nás musí pochopit, že není jednoduché řešit tento problém" (Peuch 2002). Poslední vyjádření z Ruské federace z 3. 12. 2011, kdy byla ratifikována „*Doho-da o bezpečnosti a spolupráci v Kaspickém moři*" však říká: „Tato dohoda nedefinuje právní status Kaspického moře, v této věci se vedou jednání odděleně" (President of Russia: 2011). Tímto můžeme naději na multilaterální dohody opustit, protože pod-statné záležitosti týkající se Kaspického moře jsou prozatím jednány vždy na bilaterální úrovni.

Tedy stejné číslování, stejné stránky u Rybáře, stejná struktura, totožný zdroj Peuch 2002 a z tisíců prohlášení prezidenta Putina vybrané to samé tři roky staré.